

การอภิปราย “นโยบาย และมาตรการที่เหมาะสมต่อการนำไปสู่การปฏิบัติ”
เพื่อร่วมกำหนดกรอบนโยบาย แนวทางการเชื่อมประสาน เพื่อร้อยเรียงการพัฒนาสู่ทิศทางเดียวกัน

ผู้ร่วมอภิปราย ได้แก่

- 1) ว่าที่ ร.ต.ฐิตวัฒน์ เชาวลิตรองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2) นายอนันต์ คลังจันทร์ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) ผศ.ตรีพล เจาะจิตต์ อดีตสมาชิกวุฒิสภา
- 4) นายสุรพล พันธ์อำพล ปลัดจังหวัดนราธิวาส (อดีตนายอำเภอกู่สูง)
- 5) นายสาธิต กลิ่นกักดี ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 6) นายอภิรักษ์ ชนะภัย นายก องค์การบริหารส่วนตำบลกะปาง

ดำเนินรายการ โดย

ดร.จำเนียร วรรัตน์ชัยพันธ์ สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย

โดยผู้ร่วมอภิปรายทุกท่านให้ข้อคิดเห็นต่อ ผลการกำหนดแนวทางการพัฒนาทุ่่งสงที่ไ้จากการระดมความสมอง พร้อมแสดงทรรศนะและความเห็นต่อบนโยบาย แนวทางที่เหมะสมในการดำเนินงานพัฒนาทุ่่งสงด้วย โดยสาระสำคัญจากการอภิปรายสามารถสรุปไ้คือ

❖ **ผศ.ตรีพล เจาะจิตต์ (อดีตสมาชิกวุฒิสภา)** สรุปถึงผลการประเมินการแก้ไข้ปัญหาการจราจรในเขตเมืองจากเป้าหมายของแต่ละกิจกรรมที่ไ้กำหนดไว้ ว่าค่อนข้างไ้ผลดีในแต่ละกิจกรรม แต่ยังขาดความสม่าเสมอในทางปฏิบัติ เช่น เรื่องการรณรงค์การสวมหมวกนิรภัย ในจำนวน 10 คน มีการปฏิบัติตามประมาณ 7 คน และให้ข้อคิดเห็นถึงการแก้้ปัญหาจราจรนั้น แม้ไ้ใช้หลายวิธีในการจัดการ แต่สิ่งสำคัญคือ ต้องทำให้ทุ่่งคนทราบ เพื่อไ้เกิดการความร่วมมือในทางเดียวกัน นอกจากนั้นยัง กล่าวถึงปัญหาจราจรว่าเป็นเรื่องของทุ่่งคน ทุ่่งพื้นที่ในอำเภอและเกี่ยวข้องกับอำเภอรอบนอกด้วย จึงต้องแก้ไข้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การจราจรติดขัดนั้นคือระบบขนส่ง ดังนั้น ควรจัดสร้างสถานีขนส่งขนส่งย่อย สถานีขนถ่ายสินค้า จะทำให้สามารถจัดการจราจรไ้เป็นระบบขึ้น อีกทั้งจะเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่ง สร้างเศรษฐกิจและรายได้ให้พื้นที่ด้วย

และเน้นว่าในการแก้้ปัญหานั้น หากไม่แก้้ปัญหาเป็นขั้นเป็นตอน ก็จะไม่ไ้ และให้ข้อคิดตามหลัก one place one aim one way ซึ่งสร้างให้ทุ่่งสงไปสู่อความยั่งยืน (Sustainable City) ไ้ กล่าวคือ one place คือ ประชาคมต้องเป็นเอกภาพ ใช้พลังพลเมืองสร้างเมือง โดยทำอะไรต้องให้ประชาชนทราบ ถ้าไม่ทราบก็ไม่ประสบผลสำเร็จ one aim คือ กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เรียงลำดับความสำคัญของการพัฒนาเมือง โดยต้องพัฒนาการวางผังเมือง กำหนดโซนให้ชัดเจน มีเป้าหมาย

เหมือนกัน ถ้าทุกคนเข้าใจว่าเป้าหมายคืออะไร ก็ไม่มีปัญหา และ one way คือ มุ่งในวิธีการดำเนินงาน บนแนวทางเดียวกัน โดยร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมระดมสมองร่วมกัน

❖ **นายสุรพล พันธุ์อำพล ปลัดจังหวัดบราเวียส (อดีตนายอำเภอทุ่งสง)** ได้แสดงความคิดเห็นต่อกรณีปัญหาที่เปลี่ยนจากโรงงานยางพารา ในเขตตำบลถ้ำใหญ่ ว่าเคยได้รับเรื่องร้องเรียนมาก่อน ขณะที่เป็นนายอำเภอเมื่อ 2 ปีที่แล้ว โดยเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน อย่าไปโทษฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง กล่าวคือ ผู้ประกอบการต้องมีจิตสำนึกเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ส่วนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก็ต้องหมั่นตรวจตรา รวมทั้งอำเภอด้วย สำหรับประชาชนในพื้นที่นั้น ก็มีสิทธิที่จะร้องเรียน ดังนั้น ต้องเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาพูดคุยกัน

การดำเนินงานของ อปท. ใดก็ตาม ต้องมองเชิงระบบ คิดโครงสร้าง และสร้างรูปแบบกรอบการทำงานไว้ เมื่อผู้บริหารเปลี่ยนก็ไม่มีปัญหาในการดำเนินงานต่อเนื่อง โดยควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อกำหนดทิศทางที่เหมาะสม สำหรับการทำงานร่วมกันนั้นต้องมีเจ้าภาพ เช่น เทศบาลเมืองทุ่งสงเป็นเจ้าภาพหลัก และ อปท. อื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นเจ้าภาพรองเข้าร่วม สิ่งสำคัญของการพัฒนาทุ่งสงคือ ต้องเร่งจัดทำผังเมือง นอกจากนั้น การพัฒนาก็ควรอยู่บนพื้นฐานความเป็นไปได้ โดยสร้างอัตลักษณ์ของพื้นที่ให้เกิดขึ้น โดยไม่ควรพัฒนาอย่างเลียนแบบจากที่อื่น

สำหรับการวางแผนด้านการจราจรในทุ่งสง ระบบข้อมูลเพื่อการวางแผนที่ดี เป็นเรื่องพื้นฐานที่สำคัญ ต้องคิดให้รอบคอบ จะต้องมองให้ครอบคลุมถึงผู้มาใช้บริการจริงๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถที่มาจากอำเภอใกล้เคียง หรือใช้ทุ่งสงเป็นทางผ่าน

❖ **ว่าที่ ร.ต.ฐิตวัฒน์ เชาวลิตร รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช** เสนอหลักในการดำเนินงานนั้นประกอบด้วย 3 หลักสำคัญคือ

- 1) ต้องคิดให้ครบแบบองค์รวม ตามแบบการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะการแก้ปัญหาหนึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาหนึ่งเสมอ ดังนั้นต้องมองทุกอย่างในภาพรวม เช่น การท่องเที่ยว เมื่อต้องการเพิ่มนักท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงเรื่องขยะและน้ำเสียที่เพิ่มตามมาด้วย
- 2) ต้องคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้สิ่งที่ทุกคนคิดต่อกันเป็นภาพใหญ่ขึ้นมา ขณะนี้ ผู้ว่าฯ มีนโยบายให้ทุ่งสงเป็นจังหวัดส่วนหน้า สนับสนุนการสร้างสถานีขนส่งแห่งใหม่ สถานีขนส่งสายสินค้า เพื่อเป็นผู้นำในด้านโลจิสติกส์
- 3) ต้องอาศัยพลังคนรุ่นใหม่ อนาคตของบ้านเมืองขึ้นอยู่กับเยาวชน จึงควรให้ความสำคัญทั้งนี้ เห็นด้วยตามแนวทางการพัฒนาโดยเน้นตามหลักการของอดีตผู้ว่าราชการคนก่อน (นายวิชม ทองสงค์) ที่เน้นการสร้างชุมชนเข้มแข็ง เพราะหากรากฐานชุมชนเข้มแข็ง ทุกอย่างก็คลี่คลายได้

❖ **นายอนันต์ คลังจันทร์ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช** ขอชื่นชมชาวอำเภอทุ่งสงที่ได้สร้างการกำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน นับได้ว่าเดินมาถูกทางแล้ว เพราะที่ผ่านมามีเสียงสะท้อนว่าประชาชนไม่รู้เรื่อง สำหรับสถานการณ์การพัฒนาพื้นที่จังหวัด

นครศรีธรรมราชของเรา ซึ่งเป็นจังหวัดที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ นั้น สามารถจำแนกสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้ กล่าวคือ

- 1) โซนแรก (อำเภอชะอวด หัวไทร เขียวใหญ่ ปากพนัง) มีปัญหาเรื่องข้าว การกัดเซาะชายฝั่ง การแย่งน้ำทำนาถุ้งและการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ในลุ่มน้ำปากพนัง
- 2) โซนที่สอง (อำเภอเมือง) มีความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นแบบหลวมๆ
- 3) โซนที่สาม (อำเภอขนอม ท่าศาลา สิชล นบพิตำ พรหมคีรี) มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวมาก เช่น ที่อำเภอขนอม จึงมีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น และสืบเนื่องจากคนหลังไหลไปเกาะสมุยมาก ทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมและการขาดแคลนน้ำ นอกจากนี้ยังมีแผนการตั้งนิคมอุตสาหกรรมฯ จึงต้องรื้อวางผังเมืองโซนนี้อย่างเร่งด่วน เพราะจะมีโครงการพัฒนาต่างๆ เกิดขึ้นในพื้นที่นี้ อย่างไรก็ตาม คนในพื้นที่ยังไม่ค่อยรู้จักผังเมือง อีกทั้งนักลงทุนจากต่างจังหวัดจะเข้ามามากในพื้นที่ชายฝั่งบางแห่งซึ่งชาวบ้านไม่สามารถเข้าถึง
- 4) โซนที่สี่ (อำเภอทุ่งสง บางขัน ทุ่งใหญ่) มีลักษณะเป็นเมืองขยายตัวใหม่ มีการอพยพเข้าออก

สำหรับเมืองทุ่งสง มีปัญหาจราจร ความแออัด การจอดรถไม่เป็นระเบียบ เช่น การจอดรถบนผิวจราจร และยังมีจุดจอดรถสำหรับเดินทางไปยังอำเภอรอบนอกขาดความเป็นระเบียบ จากการประชุมกับผู้ว่าฯ ในพื้นที่ทุ่งสงซึ่งเป็นอำเภอส่วนหน้า ได้กำหนดแก้ปัญหาต่างๆ ไว้ คือ การหาพื้นที่ที่ตั้งสพท. เขต 2 นอกจากนี้ เรื่องการก่อสร้างสถานีขนส่ง โดยท้องถิ่นหาพื้นที่ สำหรับงบประมาณก่อสร้างสำนักงานขนส่งจะสนับสนุน รวมทั้ง มีโครงการที่จะก่อสร้างศูนย์ขนถ่ายสินค้า และการแก้ปัญหาเรื่องน้ำ คลองวังหีบ

ปัญหาเรื่องการจัดการขยะ ปัจจุบันได้สร้างศูนย์กำจัดแล้วที่ควนกรดแล้ว แต่ยังไม่สามารถเปิดใช้ได้เนื่องจากมีปัญหา ดังนั้นต้องร่วมกันแก้อย่างไรให้ประโยชน์ได้ จึงมีข้อเสนอว่า ต้องมีการบริหารจัดการที่ดี โดยให้ชุมชนรอบข้างเข้ามามีส่วนร่วม ให้ชุมชนทำตาชั่ง นำขยะมาสร้างรายได้ แล้วชุมชนร่วมกันบริหารจัดการ โดยอาจทดลองทำระยะเวลาประมาณ 2-3 เดือน และทำประชาคม เพื่อกำหนดกรอบข้อตกลงและกฎหมายร่วมกัน

❖ **นายสาริต กลิ่นกักดี ท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช** มีข้อคิดเห็นว่าการแก้ปัญหาต้องใช้หลัก 3 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วม การใช้กฎหมาย การสร้างจิตสำนึก แต่การใช้เทคโนโลยีนั้นยังมีอยู่น้อย และได้เสนอถึงการแก้ปัญหาและการดำเนินการในด้านต่างๆ ดังนี้

- การแก้ปัญหาจราจรนั้น กฎหมายได้ระบุข้อกำหนดกฎระเบียบไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม แต่ขาดการนำมาใช้ กฎหมายเป็นสิ่งสะท้อนจิตสำนึก และจิตสำนึกทำให้กฎหมายถูกนำมาปฏิบัติ
- ส่วนในเรื่องจิตสำนึก ต้องสร้างให้เป็นพื้นฐาน โดยเฉพาะเยาวชน เพราะในกรณีนี้เยาวชนเห็นตัวอย่างที่ไม่ดีจากผู้ปกครอง ก็อาจมีพฤติกรรมที่ไม่ดีได้

- กลไกการทำงานของอาสาสมัครนับว่าสำคัญ เนื่องจากมีการทำกิจกรรมต่อเนื่อง เช่น อสม. อปพร. การนำเสนอทุกกลุ่มยังขาดประเด็นการสร้างอาสาสมัคร ซึ่ง อสม. เป็นกรณีตัวอย่างที่ดี และนำศึกษาว่าเรียนรู้ว่าทำอะไรถึงจะได้ยั่งยืน
- ปัญหาบางอย่างต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย เช่น การนำการจัดการด้านภูมิสถาปัตยกรรมมาใช้ในการแก้ปัญหาการใช้พื้นที่บนทางเท้า
- เสนอให้ผู้บริหารท้องถิ่นเร่งดำเนินการงานยุทธศาสตร์ตั้งแต่ปีแรก และยังเป็นฐานเสียงในปีต่อๆ มา ได้
- เรื่องเศรษฐกิจ ประเด็นการเข้ามาของทุนต่างชาติ ที่อาศัยช่องว่างของกฎหมาย จึงกลายเป็นความชอบธรรมตามกฎหมาย ในทางกลับกันการลงทุนของต่างชาตินี้มีข้อดีๆ แฝงอยู่เช่นกัน เช่น จัดที่จอดรถให้ รักษาความสะอาด มีระบบระเบียบ ซึ่งร้านของชำ ร้านเดิมๆ ยังขาดในส่วนนี้
- และในการแก้ปัญหาบางอย่างอาจใช้กระบวนการทางสังคมเข้ามาช่วย เช่น เรื่องกลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา เมื่อกระบวนการทางราชการและกฎหมายไม่ได้ผล เพราะมีการหลบเลี่ยง ก็อาจใช้กระบวนการทางสังคมสร้างความกดดันเพิ่มด้วย

และได้ให้ข้อเสนอเกี่ยวกับประเด็นว่า **ท้องถิ่นมีส่วนร่วมกันอย่างไร** ? การมีส่วนร่วมเป็นความจำเป็น โดยต้องพิจารณาถึงกระบวนการประสานแผนว่าครอบคลุมหรือยังถึงจะทำงานร่วมกันได้ โดยเฉพาะในเรื่องของงบประมาณ ปัจจุบัน งบประมาณของท้องถิ่นในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีกว่า 5,000 ล้านบาท เป็นเงินอุดหนุน 2,000 ล้านบาท ในส่วนของงบประมาณที่จัดสรรให้ท้องถิ่นในจังหวัดยังมีความแตกต่างกัน เช่น อบจ. มีงบ 600 ล้านบาท ในขณะที่ อบต. ที่มีงบต่ำสุด ประมาณ 5 ล้านบาท จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องร่วมมือกัน เพราะในขณะที่มีงบประมาณต่างกัน แต่ภารกิจเท่ากัน ทุกท้องถิ่นมีกระบวนการทำงานเหมือนกัน โดยมีแผนเป็นเครื่องมือเพราะบางครั้งนโยบายผู้บริหารของท้องถิ่นแต่ละแห่งต่างกัน ความเห็นไม่ลงกัน เรื่องส่วนบุคคลก็กลายเป็นเรื่องส่วนรวมได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารท้องถิ่นยังมีอัตลักษณ์ ความเห็นส่วนบุคคลสูง ดังนั้นการทำงานร่วมกันจำเป็นต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การสร้างการทำงานร่วมกันนั้นจะสำเร็จได้อย่างไร ? กระบวนการทำงานแบบบูรณาการที่ทางทุ่งสงดำเนินการอยู่ นับเป็นสิ่งที่ดีและถูกต้อง และเป็นการเริ่มต้นที่ดี การเริ่มต้นทำนั้น ถึงแม้อาจล้มเหลว ก็ดีกว่าการไม่ได้ลงมือทำอะไรเลย

❖ **นายอภิรักษ์ ชนะภัย นายกองัดการบริหารส่วนตำบลกะปาง** กล่าวว่า สิ่งที่ทำในวันนี้ถือเป็นการหวัง และจะมีการขับเคลื่อนต่อไปทั้งกระบวนการในพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ที่ผ่านมากการแก้ปัญหาหน้าท่วมแบบบูรณาการเป็นผลดีต่อ อบต.กะปาง เพราะทำให้งบประมาณในการแก้ปัญหาลดลง จากที่ใช้งบประมาณจำนวน 300,000 เหลือใช้เพียง 40,000 บาท และเห็นด้วยกับการเสนอโครงการที่ได้กำหนดจากการระดมความคิดเห็นของกลุ่มที่ 2 เรื่องการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ในชุมชน เพราะปัญหาอยู่ในชุมชน ถ้าคนเรียนรู้ร่วมกัน ทุกอย่างจะสำเร็จ

ทั้งนี้ได้มีนอกจากจะมีการอภิปรายถึงแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมแล้วนั้น ยังได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น โดยมีสาระในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- ควรเพิ่มเรื่องแนวทางการการแก้ปัญหาเรื่องยาเสพติด อาชญากรรม และการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย โดยเฉพาะปัญหายาเสพติด ควรร่วมกันแก้ไขทั้งระบบ โดยการบูรณาการหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งโรงเรียนด้วย โดยทั้งนี้ทางสภาอุตสาหกรรม มีโครงการร่วมกับสถานีตำรวจอำเภอทุ่งสง เพื่อร่วมเฝ้าระวังปัญหาเรื่องยาเสพติดด้วย
- ปัญหาความไม่ปลอดภัยนั้น การจัดตั้งระบบยามท้องถิ่นจะช่วยให้ แต่ทั้งนี้บางพื้นที่เคยมียามท้องถิ่น หรือตำรวจบ้าน (ชุมชนบางสะพานเหล็ก) แต่มีปัญหาว่า มีการกิจมาให้แต่ไม่คุ้มงบประมาณมาให้ ซึ่งคนกลุ่มนี้มีความเสี่ยงภัย แต่ไม่มีเงินเดือนหรือประกัน ซึ่งหากได้รับอันตรายแล้ว จะส่งผลกระทบต่อครอบครัวได้
- มีปัญหาเกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งบริเวณแยกหน้าค่ายเทพกษัตรี เพราะมีการสัญจรมากในช่วงเช้าและช่วยเย็น จึงควรติดตั้งไฟสัญญาณจราจร เพื่อความปลอดภัย
- รongนายก อบจ. แสดงความคิดเห็นประเด็นเงินเดือนของประธานชุมชน ซึ่งเห็นว่าเงินเป็นเรื่องบวกและลบ ประธานชุมชนเป็นเรื่องของการอาสา และคิดว่าหากมีเงินเดือนแล้วจะทำให้เกิดความแตกแยกและแย่งกันเป็นประธานชุมชน ดังนั้นการทำงานในลักษณะอาสานั้น งบประมาณไม่ใช่สิ่งเชิงบวกเสมอไป แต่ความรู้สึกที่อยากจะทำเป็นสิ่งที่ดีกว่าและได้ประโยชน์กว่าการได้งบประมาณ
- การทำงานไม่ควรยึดกับตัวบุคคล ควรยึดระบบ จึงต้องสร้างระบบให้เข้มแข็ง
- ควรนำโครงการและแผนงานที่ได้จากการประชุมในครั้งนี้ ไปเข้าแผนของแต่ละท้องถิ่น
- ผังเมืองเป็นเรื่องที่ทุกท้องถิ่นควรเร่งดำเนินการ
- ควรแบ่งผู้รับผิดชอบในแต่ละประเด็นให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นเจ้าภาพหลักและเจ้าภาพรอง